

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Tiask
Su

Den Swenske PATRIOTEN.

No. I.

Åhr 1735.

Frustra, blanditiæ, venitis ad me
Attritis miserabiles labellis;
Jam non est locus hac in urbe vobis;
Non est hic Dominus, sed Imperator,
Sed justissimus omnium Senator,
Per quem de stygia domo reducta est
Siccis rustica veritas capillis.

Martialis.

Godt nytt År! Min Cæsare.

SÅ ting i förord; I Språk-hökar och Lek-doctor
med hela Eder spratt-sökande Familie; Kastet
intet Edra tidsfördrifs ögon på mitt År, el-
jes förlorar jag hela Års Crediten hos Er; ty
jag wil första gången wåra hel afswarsam; efter jag har
ett afswarsamt ämne för mig.

Wål an då, mine afswarsamme Cæsare! Låt oss tän-
ka på wår Konung, Drottning och Rike först, förän
wi komma ihog oss sjelfwa. GUD ske lof! De må alla
wål. Swad skole wi nu önska dem, och hwad skola de få
af oss til Nyårs-Säfwå? Intet wille wi gie oss til skada.

A

Kansle

10/28
1068

Kanske wi hafwe hellswe intet stort öfwer födan. Ord och smicker äro de intet bettente med; och Gåfwan måste wara hederlig. Jag wil gifwa förslag: Wil du som jag; si här, så skole wi bproftra

Hela Wår kärlek och all Wår förmåga,
til Nyårs-Gåfwa, nu å nyo, utan ringaste förbehåll, åt Gud, Konungen/Fäderneslandet och Dygden. Hwars mans Niding i Sverige ware den, som ei säger Ja med alfwär. Om gåfwan skola dese fyra wäl komma öfwerens hwem skal åga gåfwan hel och hållen; och ingen af dem är, som icke låter sig en sådan skänk behaga, när den kommer af rent hierta. Så är det bestämt med Gåfwan;

Men huru lyder önskingen; som följer med? Hör på mig; och om du har samma mening, så skrif vnder med hierta, hog och werck. Nemsigen:

Om ock hessa thoners halsswor

Ibland styckens Knall och Salswor

Sträme til, där Kungen är;

Si! så sönge jag så här:

Swidur satt i sitt rolige bo och betänkte sin lycka,
Räkade Fridens frukter, och log åt de proppade
gidmor;

Förste, sad' han, ho som wil efter bulletsam blodiger ära;
När hennes fruktlösa glants skal näras af mårgen i benen,
Magrar hon ut ens Lånder och Kropp; alt tynes i Wan-
makt.

Bättre å Freden, den himmelens skänk och rikaste gåfwa;
Gåfwan, den himmelen mig med FRIEDRICH skänkte
tillika!

Swidur, säa, hwad kunde du mer dig önska på en gång?
Satte sig FRIEDRICH; strax hans thron med Freden
war kladder;

Riddet blef Nordiske Mars, så flygger för mina gränsof,
At

At han ei sen dierfts wända at Norr sita brinnande ögon.
Glader sitter jag trygger och fri i den fredliga stuggan,
Där jag bespottar allt främmande knorr och krigsruker af
wund.

Låt man en högmotig girighet bardas bister och grymmer,
En förbränder ära, ett skryt med elände til grundwahl
Bli dock omsider rikaste Kronan och Lönen å striden:

Fred styrker Ordning och Lag, bygger Skatt-kammar,
Städer och Kyrkior;

Freden gör gull utaf skogar och mull och af hårdaste bärg-
gen;

Freden räknar det Indiska gods ibland iarikes skatter;

Freden stärker armar och rygg emot wäldsamma grannar;

Freden afwer mig wäld och dom ibland krigande andra;

Freden kastar med ploggen omkull de präctigsta segrar;

Ja, där en åter af menniskio-blod sätt en grufwelig fettning,
Främläcker Freden en leende skörd och höjer eländet.

Himmelen gifwe min önskan rum! De Store i Norden,

Håll lefwe FRIEDRICH med sin ULRICA i fred och i

glädie!

Långe olyckans fredaste Sträck min Lycka och Ära

Lefwe! til des mina spädaste barn, som än leka med docter,

För Edra fötter til Nyårs-Skänk, en gråhårig kärlek

Få lägga ned! Skal jag önska nå' mer, så säger jag detta:

Himmelen låte gå **EDER** och mig efter all **EDER**

önskan!

Skulle min fötter, händer och ben då än ha sina krämpor,

Hoppas jag alt likwäl, medan Hufwud och Hierta

å friska.

2 Swidur

11

Swidur tystnad; men hierta och hog led-sagade orden
Dit där suckningar så sin krafft, som å sände fra jor-
den;

Jag, Patriot, önskar den önska, att det han önskar!
Bördar nåden, som gör at wår fredliga Lycka hon grön-
skar;

Dryve och himlen i Air och sällhet vr skarna rågne!
Kungen, Drottning och Folck den Ewigas wårdande
hågne!

Ädliga Wapn och Namn af Riddarens dygder och ära
Hafwe sin Glants, och Kyrkian af dygd i en heliger Låta!
Sweriges Råd hafwe himmelens wård och Wisheit i
Råden;

At det må delas jämt öfwer allt mellan Rätten och Råden
Råd wt Hären med trohet och med hälle dagliga möte!
Enighet, Fred och Förstånd alla hylor och Rimbeten stöde!
Dwäldug Domstohl seger at Rätt öfwer Orätten lämne!
Bergen och Jorden, Afwel och allt gifwe rikliga ämne,
At wår Id wtur främmande hand måtte winningen rycka!
Handelen rikte Städer och Bygd med en långwåga lycka!
Gud blifwe känd och wördad för allt i allt, wt af alla!
Då, så kunne wt först och rätt Lycksalige falla.

Nu räkas wi igen, min Läsare. Jag wil berättat dig nytt,
men jag tror wår, du wet det förr bättre än jag, huru hela Stock-
holms Stad wærit i rörelse, at gifwa och taga emot Nöhrs Lyck-
önskingar. Sattet straffar jag seden: Det är billigt, at man öns-
skar sina Wänner godt; Skäligt at man pettrar sin kärlek och wörda-
nad emot sina Wälgynnare. Men det kommer mig både löjligt
och ömheligt före, at folket unnar ei andra hwad de önska dem, och
äro likwål så accurate i denna Ceremoniens sachttagande, efter
hon beegnt at räknas för en af de Ingredientier, hwar af en be-
stiwad Meniska componeras. Invidius hade länge studerat på
en

en hop Lycköfnings formulärer, wörsamme, kärliche och wänli-
 ge, med dem löp han gata up och gata neder, uhr hus och i hus; och
 under detta beswäret tröstade ingen ting honom mer, än at han trod-
 de: de få intet alla skrår hwad jag önskar dem. Han skulle aldrig
 tycka sig wara olyckligare, än om han såge alle Menniskior i Wer-
 den må wäl, och kan honom ingen ting så högt förtröta, som at nå-
 gon af hans wäderlikar blefwe födre, rikare och lyckligare än han.
 Junker Sprättböl, krötte sig för sin Patron och gjorde en lång Ora-
 tion, huru han intet annat önskade, än at en så ädelsint Herre mås-
 te länge lefwa och tiltaga i myndighet, och at allmänna bästa der-
 igenom kunde widare befrämjas, samt dygd och råttträdighet under
 hans upseende förkofras och stärkas; Men med alt detta mente han
 intet annat, än sin egen befodring. Ju längre min Patron lefwer,
 tänkte han, och ju mera han förmår, desto säkrare kan jag wara,
 at så en wacker tiens. Oduglig är han dertill, men tror sig likwäl
 då kunna lefwa förnögd: Stacks Karl! dock för det gå med honom
 som det gick med Idiota. Han grundade sin lycka på en måktig gyn-
 nares rönest, när han som måst fågnat sig af inbillningar, huru
 han wille föra sig up; sedan han kommit så långt fram, som hans
 äregirighet tycktes fordra, får han tiender at Patronen war död.
 Då tog han Messan af sig kastade i gälfwet trampade på henne och
 sade: Se där ligger nu min Biskops hatt. Han blef ock liggan-
 des; ty ingen frågade mer efter den stumparen. Skulle mången
 intet så bättre, än hans förmente wän eller tilbudiare unnar honom,
 torde han bli sammeltigen tunn omsiderna. Orden låta wäl, men
 hans mening hörer Näcken till. Mången som önskar en annan all-
 wälgång, skulle fågna sig innerst i hiertat, om han gjorde ett fastligt
 fall, så at han aldrig stode mer at uvrätta; ty somt solt wil ingen
 annan grund bygga sin lycka på, än andras förderf. Mången
 önskar en annan godt nytt år, med många påföljande, som med nöje
 wille nästa weta soljan til grafwen: Kunde han något förmå, så
 hulpo han gärna dertill. Men detta slags Önskingar
 plå ofta få en artig omskifning. Det Marius tänkte emot Sulla;
 föll på hans egen Lätt, och Sulla fick det Marius melat behålla för
 sig self. Jugenting war artigare at se, än de rörelser som skebde i
 Clelias hierta, när hon råfode sin rivale i ett sällskap der bägges
 deras

deras galanter wore tillädes. Skulle Mariana blifwit så tillfärdig
pad, som Clelia i sitt lilla Inbildnings-Cabinet henne för sig af-
målade, man hade neppligen kunnat få se ett underligt Creatur
i Werlden.

Men hwad wil du ärteligen ha til Nyårs-Önskan, min Läsar-
re? Utgodt; Wäl; Men hwad för godt? Wi hafwa olika tan-
kar om Godt, kan ske? Jo, alt det goda du täncker dig til; som
det heter efter gammalt ordspråk. Men, må tro det wore gode altz
ihop? HErrre Gud! huru underligen det skulle gå til, om hwar och en
finge det han önskade sig self! Intet stort bättre, än om hwar finge
det, en annan honom önskar i hjerat. Gud låte intet den tiden koma
i år! Då skulle wi så se en, som nu med sitt lilla måbr wäl
och har lagom bekymmer, huru en obrukelig skatt skulle trycka ho-
nom at gå luta, som en Distings-tiggare, genom tandfull, som en
algebraist, och grym, som Pluto. En annans äregtriga welsighet
skulle snart ha en atlantisk börda på ryggen, och han i sin rådlösa
nödgas söka och köpa hwad för hjelp-stolpar han råkar. Många
skulle innan årets slut til hållä och samwete wara i dåraktiga lus-
skar förderfwade, fåfånglige, oduglige, etändige. Så äro de, som
weta hwad de önska; och det man en gång har önskat sig self, önskar
man en annan gång at sin wärsta fiende. I våra flygtiga önsknin-
gar se wi en Präst åstunda en adelig luffa, en Adelsman tillbaka
wid sin heder en andelig och rik maktighet. Soldater och Ambers-
män, Borgare och Bönder, och ware hwem det wil, klagar på sitt
stånd och åstundas på andras. Om nu det är allwäre, eller alle-
näst en läcker bit för äregtrigheten, må de selfwa döma.

Tre Wänner fölgdes en gång i Sommars på Stockholms
Skeppsbro, rått när en präktig Spanie-sarare antråde der breda
wid. Alle tre önskade de wara ägare til Skeppet, men til olika
ändamåhl. Den förste sade: Om jag ägde skeppet och ladningen,
så skulle jag begynna handla; med förskickighet och lycka skulle jag
samla penningar som gräs, ifrån de aflägsnaste orter; sedan skulle
jag bygga mig präktiga hus; hälla en ansenlig stat; draga all
Handeln under mig; mitt ord skulle gälla i staden öfwer billighet
och

och rättvisa, och jag blifwa tilbuden som en half gud af alla mina Debitorer och förlåsttagare &c. &c. Den andra wille bruka sina penningar at skaffa sig partier, gindra sig stor ibland selt, konma i anseende som Husfrudman på Riksdagar &c. Den tredie wille gindra alla godt med sina penningar, dock så at hans lust skulle alltid stå honom såhl; Stacklare wåra Matroner för denna snus-banen! Men allt mo'n gier intet regn. Jag blef ledsen och log åt deras Dvergs-nåts bro öfwer stora Ocean. Om jag rådde om Skoppet, så skulle jag dermed söka at bygga en förnuftig Bend-Brcka, swarade jag; Men de andre såge mig öfwer axel, och gingo sin wäg, och jag märkte skönlige huru Cavalleren, Partie-Chefen och Riddmans-Kungen gäste och regerade i deras Kroppar, gång och ställningar.

Nei, min Läsare; Gud ske lof at wi intet selske få swara om wårt öde! Wåra önsknningar äro galna, om Himmeln ei är med i rådet. Så får jag då intet öfwer Husfrud önska hwar och en det han wil ha. Deputat, hwem är det som tähl, at en annan önskar honom i sonen, det som han önskar sig sels i hiertat. Till exempel; om jag sade til Rabulus: Jag önskar min Herre måtte i år så tabla ensammen i alla Lag, såstån han intet wet, hrad han säger. Eller til Titus: Jag önskade, at min Herre i år finge bättre lycka än i fiohl, at förblinda Cajus med sin förskälta wenskap, så at hans Intriguer och rådfret måtte hafwa framgång til at störta denna owänneren. Eller til Herr Sprått; Jag önskade at min Herres meriter syntes så stora som Franska Riket, så at han hos Mad. . . . måtte bli lycklig i sin Amour, och få Credit hos Herr Eller til Barbarander: Jag önskar min Herre lycka til många rika och förnåms lif; Item, at kunna för godt köp och på behändigt sätt femma sig til de bästa wora i nei slike önsknningar skulle, min sann, så kort affsed.

Jag måste då önska dig, det du intet wil ha, utån det du borde ha; Bibliiska önsknningar får du höra i Kyrtian; Jag önskar til exempel: Monsieur Debauche at han i år måtte få endt i den Magen, som tillörne funnat förtära stenhus och hela års Lön;
på

på det han må nödgas hålla långfästan och bli tyckeligen restituera-
rad innan annat Nyår! Jag önskar Bibulus, som på fördrifwa
dageligen sin melancholie med Win, Caffé och Öl och destil-
lera henne genom Tobakspipan, at han måtte få arbetes hog,
quantum satis. Och kort; ästu en tof, så önskar jag dig snart
komma på dårhuset; ästu en girig bul, önskar jag du må bli fat-
tig; ästu en goddags pilt, at du må slita ondt ic. » » så mycket
som behöfves.

Häll, säger du, min P. Patriot; det är för mycket skämt
i ett alfwarsamt ark: Nei, jag skämtar intet min Cäsare; Men
wil du ha alfwarsammare önskingar, så önskar jag dig en re-
lligen interfolierad Almanach, med opartiff penna, at tuns
na skrifwa opp dageligen, hwar gång tu tager igen eller
inillar något undan af den Nyårs-Gåstwan, som
du gaf i början af Året!

Finnes til salhu hos Bokhandlaren Herr M Lang i
Stora Kyrckiohrncken; Hos Herr Factor Lochner uti
Weidmanniffe Boklädan på stora Nygatan, och uti
Adresse-Contoiret, för 2. öre Silfvermynt arket.

